

Idees

Recerca versus innovació?

Andreu Mas-Colell

Es diu que la política de R+D+i de la Generalitat podria estar temptada de desplaçar el seu focus cap a formulacions basades en la següent consideració: en els darrers anys la R+D originada a les universitats i als centres de recerca ha avançat molt. També ha avançat la recerca i la innovació empresarial, però menys. Ens trobem, per tant, en una situació de desequilibri a favor de la primera. Convindria, doncs, que els recursos públics esmerçats en R+D+i, sobretot els nous, es reorientessin cap a la segona. Crec que aquesta seria una política errònia i perillosa:

En primer lloc mentre la R+D més acadèmica ha avançat, som encara lluny de la frontera europea (amb excepcions).

A Catalunya, avui, tenim l'esperança d'assolir una posició significativa en R+D, que amb optimisme podríem qualificar de capdavantera. Però és il·lusori pensar que ja hi hem arribat. Queda molt per fer. El món de la recerca és fràgil. Són moltes les contradiccions que volen créixer en R+D i el talent és fàcilment mòbil. La incertesa i el trencament de continuïtats serien costoses. Quan es comença des de dos i es vol arribar a deu no s'ha de deixar de córrer quan tot just hem arribat a quatre.

En segon lloc, hi ha coses que són responsabilitat exclusiva del sector públic i coses que no ho són tant. L'existència d'un sector potent de recerca de frontera en els entorns universitaris és un cas del primer tipus, ja que només pot ser garantida per l'autoritat pública. És clar que l'impuls de la innovació és també una obligació del sector públic, però ho és d'una manera diferent. En un món que funcionés com cal la innovació seria cosa estrictament de les empreses. Per el món no és perfecte i per això hi ha polítiques de foment de la innovació tecnològica. Però abocar diners a les empreses perquè innovin, encara que es faci bé, pot tenir resultats mediocres, mentre que abocar diners, fent-ho bé, en el sector de la R+D té un resultat cert: un bon sistema de recerca.

“Si no hi ha R+D de frontera, si els nostres centres de recerca i les nostres universitats no estan plens de talent llavors no hi ha res a fer: d'empreses de segona i de centres de recerca de segona no sortirà cap iniciativa de primera”

En tercer lloc, hi ha qui sembla creure que la R+D com més bona i més puntera, menys útil i més allunyada del mercat. O que disposar de bona ciència no comporta rèdits per al sector empresarial. No és així. Els entorns on es fa bona ciència i bona recerca, i on es forma gent de talent i d'empenta, són una font potencial de noves empreses i de dinamisme empresarial. Per tant, també perquè representa una promesa econòmica és important disposar d'un sector de R+D potent. Si la transferència, o la generació d'empreses, des del sector de la recerca, és magra, potser és perquè aquesta no sigui prou de frontera, o perquè les seves estructures siguin excessivament burocràtiques o, en el cas de

la transferència, per insuficiències pròpies de les empreses mateixes. Ara bé, si les empreses existents fallen, ens queda l'esperança de poder induir la generació d'empreses noves des de la R+D, però si no hi ha R+D de frontera, si els nostres centres de recerca i les nostres universitats no estan plens de talent, si som de segona, llavors no hi ha res a fer: d'empreses de segona i de centres de recerca de segona no sortirà cap iniciativa de primera.

Tenim un sector de R+D que, en alguns àmbits, ja toca l'excel·lència. És un actiu de futur força segur. Només el podem malmetre nosaltres mateixos. Si, com s'ha dit, el pressupost global de R+D+i de la Generalitat augmenta un 48% l'any 2007, no fóra lògic que cada un dels seus components, la R+D i la innovació, augmentessin un 48%? Per què el de R+D augmenta només, també s'ha dit, el 22%? És, no ho negaré, una bona xifra, però la diferència envia un senyal que posa en qüestió la continuïtat històrica que la política de R+D de la Generalitat ha tingut fins avui. Una llàstima.

Universitat Pompeu Fabra i Barcelona Graduate School of Economics